

Aan de gemeenteraad

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Contactpersoon : E. Brethouwer en
M. Schoenmakers
Telefoonnummer : 06-48344597 en 06-23926901

Onderwerp: Voortgang Arnhemse interventies personen met verward en/of onbegrepen gedrag

Geachte voorzitter en leden,

Op 2 oktober 2024 heeft een raadsdebat naar aanleiding van het Arnhemse interventieplan plaatsgevonden. In dit debat is de toezegging gedaan (toezegging 1612) om uw raad na een jaar te informeren over de stand van zaken en voortgang rond het Arnhemse interventieplan. In deze brief gaan wij in op de laatste meldingscijfers en schetsten wij de voortgang van de acties uit het interventieplan. Hiermee doen wij de toezegging aan uw raad af.

Inleiding

Onbegrepen en/of verward gedrag (*verder: 'verward gedrag'*) betreft mensen die grip op hun leven (dreigen te) verliezen, met risico op schade en onveiligheid voor zichzelf of anderen. Dit gedrag kent uiteenlopende oorzaken zoals psychische kwetsbaarheid, verslaving, dementie of dakloosheid. Er is dus geen één op één relatie tussen verward gedrag en psychische problematiek. Mensen die verward gedrag vertonen, kunnen onzekerheid of angst bij anderen oproepen doordat hun gedrag als 'niet normaal' wordt bestempeld. Een klein deel veroorzaakt daadwerkelijk onveilige situaties. Er is vaak sprake van complexe problematiek op meerdere leefgebieden, wat maakt dat integrale samenwerking nodig is en "juiste" zorg en/of ondersteuning in elk geval verschillend is. Wij zijn ervan overtuigd dat de inzet van de Arnhemse interventies bijdraagt om de kwetsbare inwoner zo optimaal mogelijk te ondersteunen, onze stad zo beheersbaar en leefbaar mogelijk te maken en incidenten te voorkomen.

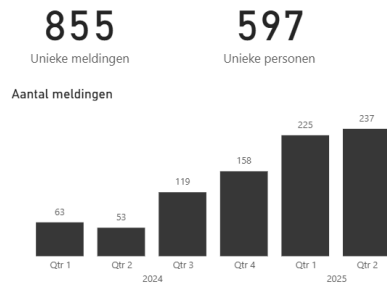
Actuele ontwikkelingen

Een aantal zaken om een effectieve en structurele aanpak te realiseren liggen binnen de invloedssfeer van de gemeente. Vanuit de Transformatie sociaal domein zetten we in op een stevige sociale basis en de juiste interventie op het juiste moment. Dit met als uitgangspunt dat wij de doelgroep zo vroeg mogelijk in beeld hebben en passende ondersteuning zo licht mogelijk kunnen organiseren. Het Arnhemse interventieplan sluit mooi aan op deze beoogde transformatie binnen het sociaal domein door een overstijgende en integrale aanpak over de verschillende domeinen heen.

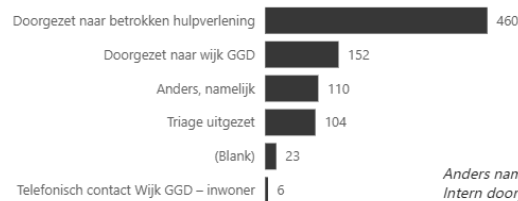

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Pagina : 3

Meldingen: 128 meldingen

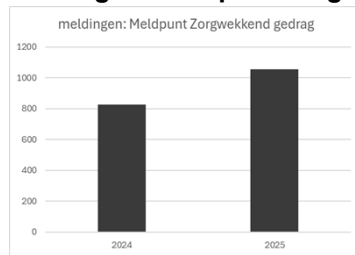
Melding doorgezet naar?

Als er al hulpverlening betrokken is (bijvoorbeeld het RIBW of een wijkteam) zetten we de 128 melding door, bijv. met het verzoek om een handelingskader te maken.

Anders namelijk: Bijvoorbeeld: Intern doorgezet binnen de GGD, Zorgbemiddeling aangevraagd vanuit de GGD

Meldingen: Meldpunt Zorgwekkend gedrag²

Voortgang ingezette interventies

Het Arnhemse beleid met betrekking tot verward gedrag is vrijwel continu in beweging. Een belangrijke pijler daarbij is de samenwerking van alle betrokken partners. Verschillen in werkwijzen, gegevensuitwisseling, financieringsstructuren, wetgeving en systemen bemoeilijken echter deze samenwerking. Wanneer sprake is van een strafbaar feit komt politie ter plaatse en heeft de politie de discretionaire bevoegdheid om strafrecht in te zetten. Is sprake van een crisissituatie, dan wordt er beoordeeld door de crisisdienst en volgt bijvoorbeeld een verplichte opname. Wanneer geen sprake is van een strafbaar feit of crisissituatie, dan speelt de bereidwilligheid van de persoon om zorg te aanvaarden een cruciale rol. En wanneer die bereidwilligheid er niet is, dan zijn de mogelijkheden beperkt. In Arnhem proberen we hier doorheen te breken. In zo'n geval proberen we bijvoorbeeld door de inzet van bemoeizorg of een persoonsgerichte aanpak (lokaal of in het Zorg- en Veiligheidshuis), de persoon toch te helpen de grip op diens leven terug te krijgen. Maar ook dan is medewerking uiteindelijk in de meeste gevallen (situaties waarbij direct gevaar speelt uitgezonderd) van belang.

Over de hele breedte van de Arnhemse aanpak, zowel bij acute als niet acute situaties, werden in 2023 mogelijkheden gezien voor verbetering en uitbreiding. Dit is vertaald naar een aantal verbeteringen (interventies) zoals opgenomen in het Arnhemse Interventieplan. Ze dienen ter aanvulling op het al

² Deze meldingen omvatten een “bredere” doelgroep dan alleen personen met verward gedrag.

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Pagina : 4

bestaande zorg- en ondersteuningsaanbod en dragen bij aan de volgende doelstellingen:

1. Mensen tijdig de juiste zorg en ondersteuning te bieden, weer grip op hun eigen leven en niet onnodig in aanraking komen met politie en justitie
2. Er minder overlast wordt veroorzaakt en de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de wijken te verbeteren
3. De politie ontlasten en het aantal zorgmeldingen omlaag te brengen

Hieronder volgt de stand van zaken van de lopende interventies:

- **Persoonsgerichte Aanpak**

In iedere wijk is een persoonsgerichte aanpak uitgerold. Met deze aanpak zetten wij in op het vroegtijdig signaleren van complexe en geëscaleerde zorg- en veiligheidsproblematiek. De regierol is belegd bij de Persoonsgerichte Aanpak (PGA)-experts van de gemeente Arnhem. Deze regiefunctie zorgt ervoor dat er sneller grip ontstaat. Momenteel zijn ca. 90 inwoners en/of gezinnen opgenomen in deze aanpak. Bij acute dreiging en/of strafbare feiten brengen de PGA-experts tijdig de casuïstiek in bij het Zorg- en Veiligheidshuis.

- **Zorg & Veiligheidshuis regio Arnhem**

Het Zorg- en Veiligheidshuis Regio Arnhem (ZVH RA) richt zich uitsluitend op meervoudige probleemcasussen (MPC), bundelt kennis en expertise en fungeert als expertisecentrum. De procesregisseurs sluiten aan bij de lokale PGA-experts van de deelnemende gemeenten. Op peildatum 14 augustus 2025 had het ZVH 37 actieve meervoudige probleemcasussen (verward gedrag) in Arnhem. Sinds 1 maart 2025 is de Wet Gegevensdeling Samenwerkingsverbanden geïmplementeerd. Dit zorgt voor een goede juridische basis om informatie te kunnen delen en zo de effectiviteit te vergroten. Op 10 maart is gestart met de Levensloopaanpak binnen het ZVH RA en op dit moment zijn er twee Arnhemmers in de aanpak opgenomen. Dit zijn personen die voldoen aan de volgende criteria: het moet gaan om langdurige, terugkerende, meervoudige problemen, die onvoldoende in de bestaande zorg te beheersen vallen. Er is dan dwang nodig of inzet van het strafrecht n.a.v. gevaarlijk gedrag of er is sprake van aantoonbaar hoog risico op dat gedrag. Voorheen kon dergelijke casuïstiek tussen wal en schip of buiten beeld raken. Nu kunnen belangrijke partners eerder ingrijpen.

- **Bemoeizorg**

Bemoeizorg is het verlenen van zorg, terwijl er geen hulpvraag is, in situaties waarin niet-handelen geen optie (meer) is. Het zorgstelsel en het sociaal domein zijn niet optimaal ingericht voor mensen met meervoudige problemen. Voor mensen met een zorgmijdend karakter geldt in het bijzonder dat zij vragen om een creatieve, tijdrovende, en soms onvrijwillige, aanpak die niet binnen het reguliere plaatje past. Er is geen wetgeving specifiek voor bemoeizorg, en dit belemmert onder andere de uitwisseling van persoonsgegevens. De inzet van bemoeizorg is van toegevoegde waarde om uitreikend contact te

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Pagina : 5

kunnen leggen en toe te leiden naar passende zorg en ondersteuning. Sinds 2024 is een breed bemoeizorgteam operationeel bij RIBW AVV (preventieve bemoeizorg). Dit is aanvullend op de al ingezette bemoeizorg voor dreigend dak- en thuislozen. Pro Persona kan waar nodig adviseren bij casuïstiek. Het bemoeizorgteam bestaat nu uit drie professionals. Er zijn in de periode 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2025 88 unieke cliënten gestart bij bemoeizorg en bij 27 daarvan is het traject succesvol afgerond (toegeleid naar, doelen bereikt of begeleiding via beschikking).

- **Project Samen Sterk (voorheen: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg/oggz-team/interventieteam)**

De politie wordt regelmatig ingeschakeld bij situaties waarin personen ontregeld zijn en verward gedrag vertonen. Het project Samen Sterk richt zich op het opbouwen van een structuur en methodiek van samenwerking van relevante zorg- en veiligheidspartijen rondom complexe, overlastgevendende casuïstiek waarbij een veiligheidscomponent speelt. Zorg en ondersteuning is vanuit verschillende kaders georganiseerd, zoals Zvw (Zorgverzekeringswet), Wlz (Wet langdurige zorg), Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), Pw (Participatiewet), enz. Hierdoor is sprake van verschillende regelingen en geldstromen en zijn veel aanbieders en instanties betrokken. Dit maakt het onoverzichtelijk én moeilijk om stevige samenhang te creëren/regie te bepalen. Aan deze punten wordt aandacht besteed binnen Samen Sterk. Gesprekken over gedeelde verantwoordelijkheid en eigenaarschap worden gevoerd met de verschillende partners aan tafel. In de afgelopen periode is er binnen het project gewerkt aan het beproeven van mogelijke oplossingen, deels geïnspireerd door hoe andere gemeenten dit hebben vormgegeven. Tijdens de looptijd van het project zijn een tweetal pilots uitgevoerd, namelijk streeptriage en een telefonische consultatiefunctie (laatstgenoemde loopt nog). Beide hebben, mede gelet op de beperkte middelen, (nog) niet tot de gewenste oplossing geleid. In de werkgroepen worden in de komende periode verschillende oplossingsrichtingen uitgedacht. Daarnaast wordt het huidige Stroomschema aanpak personen verward/onbegrepen gedrag onder de loep genomen.

- **Analyse zorgmeldingen**

Politiemeldingen worden nog steeds succesvol doorgezet via een I28-formulier, zodat de GGD nader onderzoek kan doen. De afgelopen periode is op de samenwerking tussen politie en GGD verder geïnvesteerd. De politie ontvangt een terugkoppeling op de melding door de GGD, waardoor de politie in staat is in eigen systemen een en ander vast te leggen over de desbetreffende persoon. Dit maakt dat de politie in het vervolg beter weet hoe te handelen en met wie contacten te leggen. Vervolgens wordt door de GGD -daar waar nodig- passende zorg ingezet, zoals bemoeizorg, WijkGGD of verplichte zorg. Door de aanhoudende tekorten is de mate waarin zorg en ondersteuning kan worden verleend niet onbegrensd, en zien we juist dat er wordt verschaald en/of trajecten (sneller) worden beëindigd. Dit maakt het regelmatig ingewikkeld om de juiste zorg en ondersteuning op de juiste plek in te zetten.

-

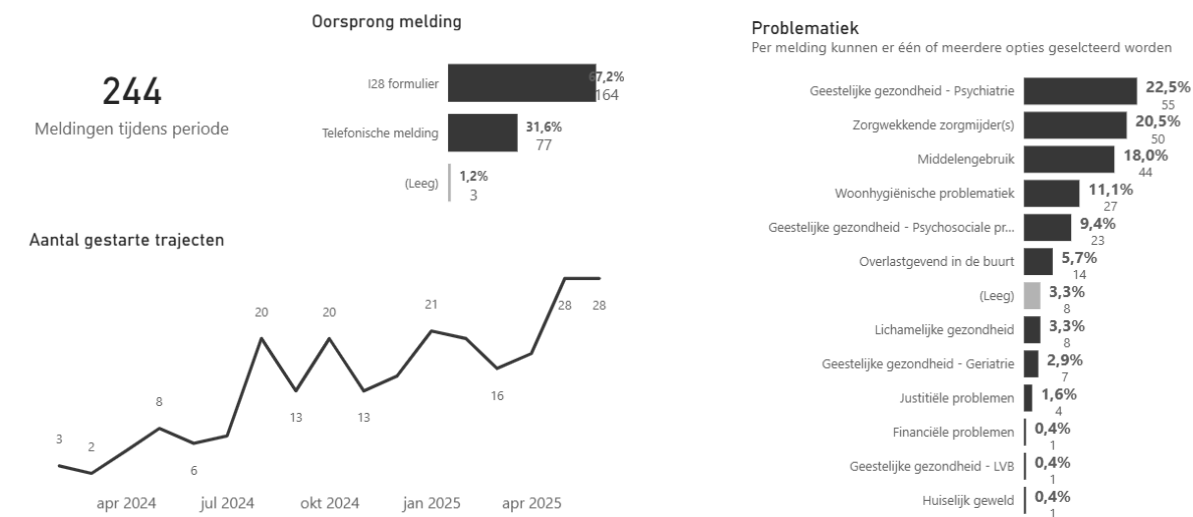

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Pagina : 6

WijkGGD

In 2025 is in heel Arnhem de WijkGGD geïmplementeerd. Een WijkGGD'er onderneemt binnen 48 uur na ontvangst van een politiemelding (I28-formulier) of melding via het landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag actie. Dit gebeurt wanneer er (nog) geen andere hulpverlening is betrokken bij desbetreffende inwoner. In de periode april 2024 tot en met april 2025 zijn 244 meldingen binnengekomen. In de grafiek is te zien tot hoeveel gestarte trajecten dit heeft geleid en van welke (uiteenlopende) problematiek sprake is. De WijkGGD'er werkt uitreikend, kijkt met neutrale en integrale blik en maakt een inschatting van het psychisch welzijn, de lichamelijke gezondheid en leefsituatie in de woning. Dit maakt deze aanpak uniek. De vroegtijdige signalering draagt bij aan het voorkomen van escalatie.

Meldingen (en oorsprong ervan) ten aanzien van Wijk-GGD-trajecten*:

*let op: afwijkende periode t.a.v. E33-meldingen en I-28 formulieren

- Wachttijden GGZ

Er is een pilot Centraal Toeleidingspunt (CTP) geweest in april 2024 met het doel om wachttijden binnen de GGZ te beperken. Deze pilot is succesvol gebleken en de borging vindt plaats binnen Mentale Gezondheidsnetwerken (MGN). Dit wordt momenteel uitgewerkt voor de Regio Centraal Gelderland. Wij zijn goed aangehaakt bij deze opgave.

- Containerwoningen

Het tekort aan passende woonplekken voor personen met verward gedrag leidt ertoe dat inwoners geen vaste verblijfplek hebben, onwenselijk lang in zorg blijven, juist langer op een plek wonen waar zij overlast kunnen veroorzaken voor hun omgeving en/of de juiste zorg niet kunnen ontvangen. Wat een

Datum : 30 september 2025
Zaaknummer : 4755976
Pagina : 7

“passende” woonplek is, is per context verschillend en behoefte afhankelijk. Vanuit de wetenschap dat passend woonaanbod een belangrijke factor is in herstel en participatie, is dit opgenomen in de transformatie sociaal domein, zoals gepresenteerd in de Perspectiefnota 2026-2029. In Arnhem hebben wij vijf ‘containerwoningen’ beschikbaar voor inwoners die gebaat zijn bij prikkelarm wonen en daarom niet in een woonwijk kunnen wonen. Deze woningen staan dan ook op een rustige locatie in Arnhem-Zuid. Er komen meer mensen in aanmerking voor deze woonvorm dan nu aan woningen beschikbaar is. Hoewel RIBW AVV (de zorgaanbieder die de bewoners begeleidt) actief kijkt of door- of uitstroom mogelijk is, komen er niet vaak containerwoningen vrij, waardoor inwoners lang op een wachtlijst blijven staan. Door een herschikking van dit specifieke gebied is het mogelijk gebleken om drie extra woningen te realiseren, naar verwachting in het laatste kwartaal van 2025. Dit is ook het maximaantal woningen dat op deze locatie geplaatst kan worden in verband met wet- en regelgeving.

- **Meldpunt acuut (acuut)**

Op 1 januari 2026 zal het Meldpunt Acuut (GGZ) van start gaan. Het Meldpunt gaat naast de bekende crisisdienst functioneren en wordt vormgegeven door Pro Persona. Er komt hiermee een triage-/consultatiefunctie die van grote waarde kan zijn in de regio, zoals de pilot Meldpunt Acuut in het verleden liet zien. De exacte vormgeving wordt in de komende periode nog bepaald. De Gemeente Arnhem neemt een actieve rol aan in het ophalen van wat er nodig is om het Meldpunt acuut goed te laten aansluiten in de keten en specifiek voor wat betreft de opdracht binnen het project Samen Sterk.

- **Overige ontwikkeling (consultatiefunctie GGZ)**

In april 2025 is de consultatiefunctie GGZ gestart, met als doel om het sociaal domein te ondersteunen met kennis en expertise op het gebied van GGZ. Dit wordt uitgevoerd door Iriszorg in samenwerking met Pro Persona. Welke rol de bestaande consultatiefunctie in de toekomst gaat vervullen, zal samenhangen met de ontwikkelingen rondom Meldpunt Acuut.

Vervolg

Er zijn incidentele middelen via de begroting beschikbaar gesteld voor bemoeizorg en WijkGGD. Structurele middelen blijven een aandachtspunt. Bij een goede evaluatie van de interventies is het daarom zaak om te bekijken of structurele middelen kunnen worden vrijgemaakt om onze aanpak voor de langere termijn te borgen. Het interventieplan personen met verward en/of onbegrepen gedrag wordt voortdurend gemonitord. Wanneer er aanleiding is om de raad te informeren, komen wij bij u terug.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris de burgemeester

J.H. de Baas

A. Marcouch